

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Збірник тез доповідей

III науково-практичної конференції

**ВОДА В ХАРЧОВІЙ
ПРОМИСЛОВОСТІ**

Третя науково-практична конференція з міжнародною участю «Вода в харчовій промисловості»: Збірник матеріалів Третньої науково-практичної конференції. – Одеса: ОНАХТ, 2012. – 192 с.

У збірнику матеріалів конференції представлені результати наукових досліджень у сфері водопідготовки, використання води на підприємствах харчової галузі, оцінки її якості та вірогідного впливу на організм людини.

Матеріали призначені для фахівців харчової галузі та водного господарства, наукових, інженерно-технічних працівників, аспірантів, магістрантів, студентів.

Рекомендовано до видавництва Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій від 06.03.2012 р., протокол № 8.

За достовірність інформації відповідає автор публікації

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, члена-кореспондента Національної академії аграрних наук України, д-ра техн. наук, професора Єгорова Б.В.

Редакційна колегія:

Голова	д-р. техн. наук, професор Єгоров Б.В.
Зам. голови	д-р. техн. наук, професор Капрельянц Л.В. д-р. мед. наук, професор Стрікаленко Т.В. д-р. техн. наук, доцент Коваленко О.О.

Шановні учасники конференції!

Щиро радий зустрічі з Вами на конференції «Вода в харчовій промисловості», що проводиться в нашій Академії вже втретє!

Цей рік ювілейний для нас – Академія відзначає 110-у річницю своєї плідної праці, спрямованої на підготовку кваліфікованих фахівців для харчової промисловості, для створення продовольчої безпеки країни і кожного з її жителів. І саме в цьому році Організація Об'єднаних Націй визнала, що проблема «Вода і продовольча безпека», яку ми маємо опрацьовувати під час роботи конференції, є настільки значною, що вона визнана провідною у всіх заходах, які проводить світова спільнота у Всесвітній день води – 22 березня та протягом 2012 року.

Сьогодні ставить проблеми водопостачання, поліпшення якості води та зменшення забруднення джерел водопостачання – у комплексі з очевидними для всіх змінами клімату і виснаженням ресурсів планети – серед найважливіших викликів, що потребують безвідкладного рішення для забезпечення продовольчої безпеки та сталого розвитку людства. Наша конференція також має сприяти рішенню цих завдань, адже вона дає можливість спілкування, обміну досвідом та ідеями, справді відкриває нові шляхи вирішення такої цікавої, важливої та актуальної проблеми як пошук оптимальних шляхів забезпечення населення якісною водою, якісними продуктами харчування, приготовленими лише на такій воді, та якісними перспективами створення продовольчої безпеки країни в цілому.

Для того, щоб долучитися до здійснення таких високих цілей, необхідно безперервно готувати кваліфіковані кадри, які здатні стати лідерами у вирішенні цих болючих питань вже сьогодні та на перспективу. В роботах учасників конференції (а це, думаю, одні з кращих науковців та виробників харчової та водної галузей нашої країни), є досить цікаві пропозиції та висвітлення нових шляхів рішення проблем регіону та країни. Отже, вони також можуть стати своєрідним посібником для студентів та випускників нашої академії, сприяти покращенню кваліфікації фахівців нашої галузі. Тому, що продовольча безпека нашої країни, світу в цілому і кожного з нас, неможлива без води.

Бажаю всім учасникам конференції плідної роботи, генерації нових ідей та пошуку шляхів їх рішення!

Голова оргкомітету,
Ректор Одеської національної академії харчових технологій
Член-кореспондент Національної академії аграрних наук України
Доктор технічних наук, професор

Б.В. Єгоров

СЕКЦІЯ 2

**ПЕРСПЕКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ, СУЧАСНІ РЕАГЕНТИ, МАТЕРІАЛИ,
МЕТОДИКИ ТА ПРИБОРИ ДЛЯ ВОДОПІДГОТОВКИ**

КОМПЛЕКСНИЙ РЕАГЕНТ НА ОСНОВІ РОЗЧИНУ ПГМГ У ДПРОПІЛЕНГЛІКОЛІ В ПРОЦЕСАХ ОЧИЩЕННЯ ВИСОКОКОЛІРНИХ ВОД

Приймак Ж.В., Нижник Т.Ю., к.т.н., Астрелін І.М., д.т.н.

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»

Очищення природних і стічних вод тісно пов'язано з охороною довкілля і є актуальною проблемою сучасності. За останні десятиліття спостерігається значне підвищення кількості важких металів, нафтопродуктів, органічних сполук, синтетичних поверхнево-активних речовин, пестицидів і інших забруднень внаслідок скидання промисловими і комунальними підприємствами недостатньо очищених стічних вод.

Незважаючи на велике число розробок, проблему очищення природних і стічних вод не можна вважати вирішеною. Це викликає необхідність вдосконалення технології очищення води, яка істотно залежить від інтенсифікації реагентної і, зокрема, флокуляційної її обробки.

Традиційні технології обробки води у більшості випадків недостатньо ефективні. При очищенні води значним негативним фактором стало забруднення очищеної води залишками реагентів, що використовуються для її очищення (іонами алюмінію, заліза, хлорорганічними сполуками). Тому створення нових високоефективних та екологічно безпечних реагентів для очищення води є нагальною потребою сьогодення.

В технології очистки природних та стічних вод широко застосовуються методи коагуляції та флокуляції, які обумовлюють злипання частинок з утворенням крупних агрегатів, що видаляються з води механічними методами. В результаті процесу коагулювання у воді утворюються пластівці, які включають завислі і колоїдні частки, що надають воді каламутності та колірності. Потім ці пластівці осідають і забезпечують освітлення і усунення колірності. Обробка коагулянтами – найпоширеніший метод очищення великих об'ємів води від грубодисперсних колоїдних забруднень. Традиційними природними коагулянтами є реагенти, які складаються, в основному, з солей алюмінію та заліза. Саме солі цих металів мають коагулюючі (зв'язуючі) властивості.

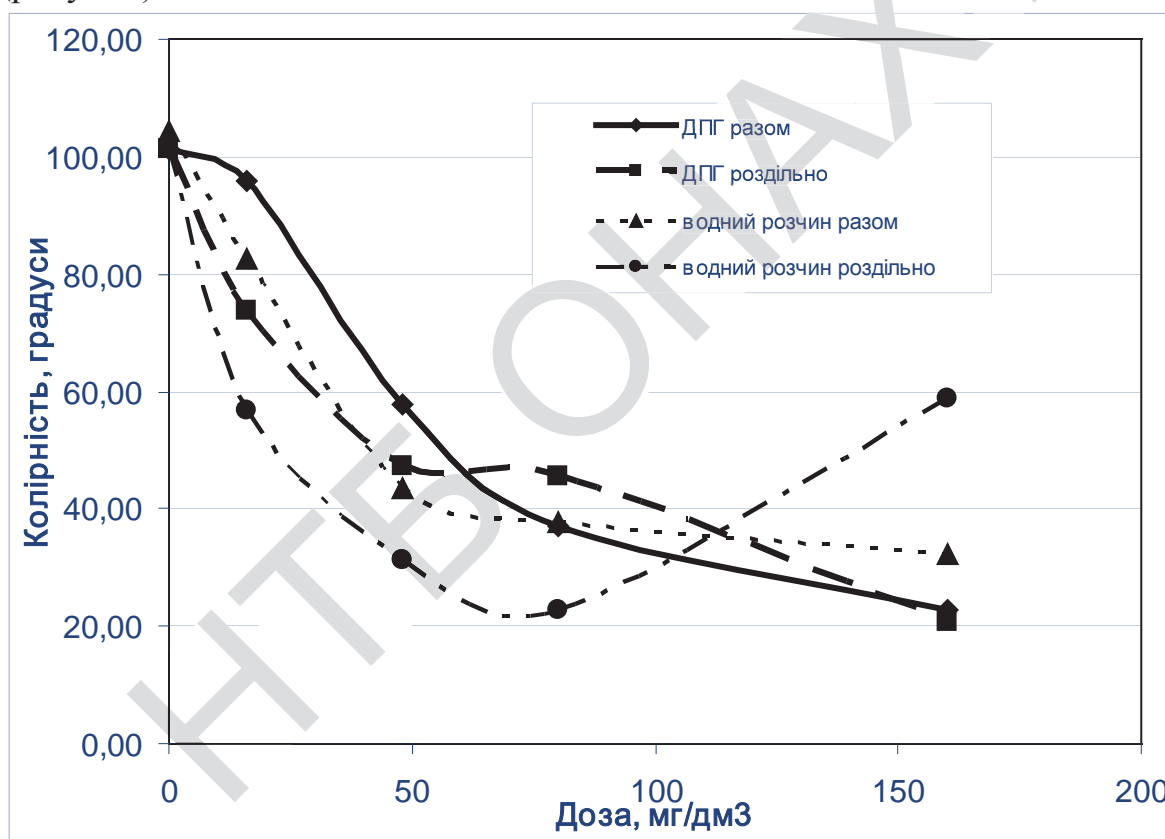
Додавання флокулянтів, окремо від коагулянтів, вносить додаткові труднощі в реалізацію процесу водоочищення. Окрім цього, далеко не всі флокулянти, що використовуються, виявляють належний рівень ефективності. Та й перелік цих флокулянтів є дуже обмеженим.

Останнім часом набуває розвитку застосування в системах водоочищення біоцидних полімерів, що поєднують в собі властивості і флокулянта і неокисного знезаражуючого агенту.

Метою наших досліджень було використання комплексного водоочищуючого реагенту на основі коагулюючих сполук алюмінію спільно

з синтетичним біоцидним полімером - полігексаметиленгуанідином в гідроксидній формі (ПГМГ-ОН) в різних розчинниках, оскільки це спрощує процес очищення, дозволяє скоротити реагентне господарство, спростити технологічний ланцюг та використовувати їх на невеликих системах водопідготовки. Цей функціонально-активний поліелектроліт має унікальні властивості, зокрема, добре розчиняється у воді, не має запаху та агресивності до різних матеріалів, не корозійний і, до того ж, має властивості антисептика.

Проведено дослідження ефективності застосування реагенту до висококолірних (100 град. колірності) низькомутних вод при низькій температурі (15⁰С). Перевірено роботу сумішей у різних розчинниках – воді та діпропіленгліколі. Введення коагулянту та біоцидного полімеру здійснювали двома методами: у вигляді готової суміші та роздільно. Ефективність очищення порівнювали за результатами освітлення води (рисунок).

Залежність колірності води від дози коагулянту 50 г/дм³ Al(NO₃)₃ + 0,1г/дм³ ПГМГ-ОН в різних розчинниках.

Запропонований метод очищення із застосуванням комплексного реагенту, який має у своєму складі і коагулянт, і флокулянт/дезінфектант виявився достатньо ефективним. Отримані результати негірші, а в деяких випадках і кращі за результати традиційного підходу. Дослідження показали перспективність обраного напрямку.

Полищук А.А., к.х.н., Гольцов В.И. ОПЫТ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ГИПОХЛОРИТА НАТРИЯ ДЛЯ ОБЕЗЗАРАЖИВАНИЯ ПИТЬЕВОЙ ВОДЫ НА ХЛОРАТОРНЫХ ВНС г. ОДЕССЫ (ООО «Инфокс», филиал «Инфоксводоканал», г. Одесса).....84

Полищук А.А., к.х.н.¹, Яловский Г.В.², Мозолева Т.Н.¹, Гольцов В.И.¹ МЕЖЛАБОРАТОРНОЕ ИССЛЕДОВАНИЕ ПО ОПРЕДЕЛЕНИЮ СОДЕРЖАНИЯ ФОСФАТОВ В р.ДНЕСТР И СТОЧНЫХ ВОДАХ г.ОДЕССЫ (¹ООО “Инфокс”, филиал “Инфоксводоканал”, г. Одесса; ²Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова).....87

Потворова Н.В., Вакулюк П.В., к.т.н., Фуртат І.М., к.б.н., Бурбан А.Ф., д.т.н, Нижник В.В., д.х.н* УЛЬТРАФІЛЬТРАЦІЙНІ ПОЛІАКРИЛОНІТРИЛЬНІ МЕМБРАНИ З АНТИМІКРОБНИМИ ВЛАСТИВОСТЯМИ ДЛЯ ВОДОПІДГОТОВКИ (Національний університет «Києво-Могилянська академія», м. Київ; *Київський національний університет імені Тараса Шевченка).....88

Почекайлова Л.П., к.т.н., голова ТК93 ПК2 «Системи управління довкіллям» ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИМІРЮВАНЬ ПІД ЧАС КОНТРОЛЮ ПИТНОЇ ВОДИ (ДП «Український науково-дослідний і навчальний центр стандартизації, сертифікації та якості», м. Київ).....91

Приймак Ж.В., Нижник Т.Ю., к.т.н. КОМПЛЕКСНИЙ РЕАГЕНТ НА ОСНОВІ РОЗЧИНУ ПГМГ У ТЕТРАГІДРОФУРАНІ В ПРОЦЕСАХ ОЧИЩЕННЯ ВИСОКОКОЛІРНИХ ВОД (Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»).....92

Приймак Ж.В., Нижник Т.Ю., к.т.н., Астрелін І.М., д.т.н. КОМПЛЕКСНИЙ РЕАГЕНТ НА ОСНОВІ РОЗЧИНУ ПГМГ У БУТАНОЛІ В ПРОЦЕСАХ ОЧИЩЕННЯ ВИСОКОКОЛІРНИХ ВОД (Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»).....94

Приймак Ж.В., Нижник Т.Ю., к.т.н., Астрелін І.М., д.т.н. КОМПЛЕКСНИЙ РЕАГЕНТ НА ОСНОВІ РОЗЧИНУ ПГМГ У ДІПРОПІЛЕНГЛІКОЛІ В ПРОЦЕСАХ ОЧИЩЕННЯ ВИСОКОКОЛІРНИХ ВОД (Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»).....96

Приймак Ж.В.¹, Нижник Т.Ю.¹, к.т.н., Нижник В.В.², д.х.н. ДОСЛІДЖЕННЯ НОВОГО ПІДХОДУ ВИКОРИСТАННЯ ФЛОКУЛЯНТІВ/ДЕЗІНФЕКТАНТІВ (¹Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» ²Київський національний університет ім. Т.Шевченка).....98

Приймак Ж.В.¹, Нижник Т.Ю.¹, к.т.н., Нижник В.В.², д.х.н. ДОСЛІДЖЕННЯ НОВОГО ПІДХОДУ ВИКОРИСТАННЯ ФЛОКУЛЯНТІВ/ДЕЗІНФЕКТАНТІВ НА ОСНОВІ ІЗОПРОПІЛОВОГО РОЗЧИНУ ПГМГ (¹Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут»; ²Київський національний університет ім. Т.Шевченка).....100

Псахис И.Б., зав. лабораторией БИОЛОГИЧЕСКАЯ ДООЧИСТКА ПИТЬЕВОЙ ВОДЫ (ГП «НТИЦ “Водообработка” ФХИ НАН Украины», г. Одесса).....102

ДЛЯ ПОДАТОК

НТБ ОНАХТ

Наукове видання

**Збірник тез доповідей
Третьої науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

ВОДА В ХАРЧОВІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ

29 – 30 березня 2012 року

Під ред. Б.В. Єгорова
Укладач Т.В. Стрікаленко

Підписано до друку 16.03.2012 р. Формат 60×84/8. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 7. Тираж 100 прим. Зам. № 67/К.

Надруковано з готового оригіналу
65011, м. Одеса, вул. Велика Арнаутська, 60
тел. (048) 777–59–21